

HELEN VAN ROJEN „BEKSTVO“ NIJE KNJIGA ZA PLAŽU

Holandska spisateljica Helen van Rojen predstavila je na Sajma knjiga u Beogradu svoju treću po redu knjigu *Bekstvo*, u izdanju *Lagune*, na čijem je štandu potpisivala svoj poslednji bestseller. Bivša holandska *Plejbojeva* zečica i novinarka poznatih ženskih časopisa slovi za autorku koja pomera granice književnog sveta, a njene knjige govore o temama koje se obično prećutkuju. Njen poslednji roman je o tridesetogodišnjoj Juliji, udatoj ženi sa dvoje dece kojoj su monotonija i automatizam bračnog života preko glave i koja se zato odlučuje za bekstvo u nepoznato i romansu s neodoljivim Romeoom. Seksualnost, preljuba, majčinstvo, osećaj krivice, smrt najbližih, spiritalizam, droga i alkohol čine tematsku okosnicu romana *Bekstvo*, u kome tzv. ženska literatura dobija na težini i raznovrsnosti.

Da li je vaša nova knjiga, zapravo, priča o modernoj ženi?

Ovo je priča o savremenom dobu u kome bi žene i muškarci trebalo da budu jednaki, ali su mnoga važna pitanja i dalje otvorena. Recimo, kako želimo da komponujemo naš život. Nekad je taj proces išao po automatizmu: uđaja, deca o kojoj se svakodnevno brineš i, na kraju, kada sve to završi, smrt. Danas se suočavamo s pitanjima kako želimo da organizujemo život, da li on podrazumeva brak, želimo li decu ili karijeru, što je mnogo više opcija nego što smo ikad imali. Od svih ovih pitanja zavisi da li smo srećni ili ne.

Da li je emancipovanoj,

modernoj ženi teško da danas nađe istog takvog muškarca?

Jeste. Istina, ne znam kakve su prilike u Srbiji pošto još nisam upoznala nijednog muškarca iz vaše zemlje, ali svakako mislim da muškarcu teško pada kad pored sebe ima jaku i sposobnu ženu. Muškarac uvek želi da bude dominantan, da zarađuje više i ima bolju karijeru. Žene su, pak, navikle da žive pored jakog muškarca. U mom slučaju nije tako; ja zarađujem više nego moj muž. Muškarcu to još nije društveno prihvatljivo i njegovi prijatelji će ga uvek s čuđenjem pitati kako to sebi dozvoljava. Današnja žena mora da nađe muškarca kome to neće biti neprihvatljivo.

Da li je san svake savremene žene da se nađe na naslovnici *Plejboja*, kao što je to bio slučaj s vama?

To nikad nije bio moj san, ali posle slikanja sam shvatila da je to bilo veoma prijatno iskustvo. Nikad nisam ni pomislila da mi se tako nešto može desiti, jer kao dete nisam bila naročito atraktivna. Prilikom slikanja za naslovnicu imala sam veliku podršku svog verenika, jer se i on tom prilikom skinuo nag kako bi mi olakšao. Kada sam videla sebe na naslovnici, osećala sam se fantastično.

Koliko je vaš novinarski rad u časopisima za žene uticao da se okrenete ova-kvoj vrsti literature?

Pomogao mi je pre svega na tehničkom nivou jer sam naučila kako da pišem. Naravno, biti u stal-

nom kontaktu s raznoraznim ženskim problemima je dragoceno iskustvo koje je sigurno uticalo na moju književnost. Ako želiš da se baviš pisanjem, moraš mnogo da čitaš, ali ne možeš postati dobar pisac ako si, na primer, zubar, i odjednom poželiš da napišeš knjigu. Pisanje je umetnost, ali i profesija. Književna kritika spisateljice nalik vama često stavlja u žanr posredno nazvan *chick-lit*. Smeta li vam to?

Uopšte mi ne smeta, ali mislim da će svako ko bude uzео da čita moju knjigu s predubeđenjem da je ona *chick-lit* biti veoma šokiran i iznenađen. Mislim da u takvoj literaturi ljudi ne mogu da čitaju o samoubistvima, eutanaziji, abortusima i mnogim drugim stvarima koje nisu nimalo prijatne. Ni emocije u mojim knjigama nisu patetične pošto pišem o pravom životu.